

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:316

av Åsa Westlund och Lena Hallengren (S)

Mikroplast är en miljöfara

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mikroplast.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom EU bör verka för att förbjuda mikroplaster i kosmetiska produkter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom ramen för EU i avsaknad av förbud bör verka för att det införs krav på märkning av kosmetiska produkter som innehåller mikroplast.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Havs- och vattenmyndigheten ett tydligt uppdrag att inkludera mikroplaster i handlingsplanen för att motverka marin nedskräpning.

Motivering

Mikroplast i våra vattendrag är ett växande problem. Mikroplast brukar definieras som plastpartiklar som är mindre än 5 m. De delas ofta in i två grupper:

Dels primära mikroplaster som är tillverkade för att vara små. Dessa används mycket i hudvårdsprodukter som till exempel många rengöringskrämer. Dels sekundära mikroplaster som är plastpartiklar som kommer från till exempel textilier som fleece. Mikroplasterna följer med avloppsvattnet när vi tvättar bort till exempel hudkräm eller tvättar kläder. De fångas inte upp av vattenreningsverken utan kommer direkt ut i vattendragen. Där äts de av plankton och maskar eller fastnar på alger. Detta äts sedan av fågel och fisk längre upp i näringskedjan och får därmed konsekvenser för hela ekosystemet.

Ingen vet exakt hur mycket mikroplast som finns i havet, men det är den största delen av plastskräpet i havet. IVL gjorde nyligen en mätning vid Bohuslänskusten där man hittade i medeltal cirka 30 plast- och textilpartiklar per liter vatten.

För att komma tillrätta med detta problem krävs förstås en lång rad åtgärder. Men det enklaste och första steget borde vara att begränsa användningen av primära mikroplaster.

Flera amerikanska delstater, nu senast Illinois, har förbjudit att sälja kosmetik och hygienprodukter som innehåller mikroplast. Det finns krav från Nederländerna att EU ska införa ett liknande förbud, vilket Sverige snabbt skulle kunna ansluta sig till och driva på för.

Vad som ovan anförs om att regeringen bör verka för att inom EU förbjuda mikroplaster i kosmetiska produkter bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I brist på förbud borde det ställas krav på informationen till konsumenter. Produkter som innehåller mikroplaster bör ha en tydlig information om detta.

Vad som ovan anförs om att regeringen bör verka för att inom EU införa krav på märkning av kosmetiska produkter som innehåller mikroplast bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Men det måste också göras något åt problemet med de sekundära mikroplasterna.

Sverige ska nu inom ramen för EU:s havsmiljödirektiv ta fram en handlingsplan för hur våra hav och kustmiljöer inte ska förstöras av skräp och avfall, det vill säga inte heller av mikroplast. Havs- och vattenmyndigheten borde därför få ett tydligt uppdrag att inkludera mikroplaster i handlingsplanen för att motverka marin nedskräpning.

Vad som ovan anförs om att regeringen bör ge Havs- och vattenmyndigheten ett tydligt uppdrag att inkludera mikroplaster i handlingsplanen för att motverka marin nedskräpning bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Åsa Westlund (S)

Lena Hallengren (S)